

КУЛТНОТО П ВРАТИ ВО Ж ПР

Што сака премиерот Никола Груевски да постигне со отворената покана до Караманлис? Мал исечокор во однос на прашањето или Пирова победа во непопустливиот став на грчката официјална политика?!

"За жал, децении потоа, по нивното напуштање на родните места и живеалишта, дури и откако заврши војната, ним им беше оневозможено, односно забрането да се вратат во своите родни места, во своите родни куќи и на своите имоти. Тоа не им беше дозволено ниту ним, ниту на нивните наследници", вели Груевски во дописот до Караманлис.

Навидум во природата и во политиката сè тече, сè треба да се менува, но грчкиот национализам не се менува, напротив тој пронајде нов пријател (сојузник).

Пишува: Кокан СТОЈЧЕВ

Уште една Њујоршка екскурзија на македонските преговарачи за спорот со Грција мина во знакот на желбите на Атина, која сега полка ја спушти топката на земја, бидејќи однапред знаеше дека дриблањето ќе ги забави евроатлантските интергациони процеси на Република Македонија во НАТО и во ЕУ. Тоа значи дека првата цел на грчката дипломатска офанзива е постигната, Македонија сè уште е на Балканот и како слепо црево не може да влезе во заморената Европа, која сега и сама е до гуша во проблеми. Имено, навидум во природата и во политиката сè тече, сè треба да се менува, но грчкиот национализам не се менува, напротив тој пронајде нов пријател (сојузник). Нов "јатак" на грчката официјална надворешна, негативска, политика за прашањето на постоењето на Република Македонија и егзистирањето на македонскиот народ е Хавиер Солана, високиот претставник на ЕУ за надворешна и безбедносна политика, кој ја забрани употребата на кратенката МКД, која беше меѓународно призната, заштитена и верификувана.

Зошто Солана го направи тоа? На сите им е јасно дека европскиот дипломат одамна ни прави белџа, вклучувајќи ја и оваа, со која директно го напаѓа македонскиот национален идентитет. Нападот врз меѓународниот македонски код МКД не претставува солена шега, туку

ПРЕМИЕРОТ ГРУЕВСКИ СО КОЛЕШКАТА ОД ГЕРМАНИЈА, АНГЕЛА МЕРКЕЛ

сериозна закана за нашата надворешна политика. Поради ова, државниот врв ќе мора да заземе став како ќе го брани кодот, под чија закрила македонските војници во Авганистан ја ставаат главата в торба, при тоа бранејќи ги гордоста, достоинството и државниот интерес на Република Македонија.

Користењето на македонскиот код МКД во меѓународните воени мировни мисии е тест за нашата дипломатија, која во последно време се обидува да ја преземе иницијативата и на теренот на "непријателот" да ја порази Грција.

"ПОДВИЕНИ ОПАШКИ"

Дали постојат сигнали за менување на политичката клима во Њујорк и во Брисел? Не! Но, не може само неприја-

телот да победува. По последната рунда разговори во Њујорк станува сè јасно дека Атина е решена да не ја признае реалноста, а уште повеќе да го отвора прашањето за враќање на имотите на протераните Македонци од Егејскиот дел на Македонија, кои во 1948 година биле прогонети од нивните домови. Единствена новина во спорот за името претставува зајакнатата позиција на македонскиот преговарачки тим, Никола Димитров и Мартин Протугер, кои ја пренесоа пораката дека на претходната рунда разговори во Скопје Нимиц излегол од рамките на својот мандат, дефиниран со Резолуцијата 817 на Советот за безбедност. Ваков став на нашиот државен врв одамна им недостасуваше на македонските дипломати, кои барем досега на разговорите во Њујорк одеа со "подвиени опашки". Во меѓународ-

ИСМО НА ГРУЕВСКИ ГИ ИВОТ ЗАБОРАВЕНИТЕ И ОТЕРАНИ МАКЕДОНЦИ

ната дипломатија секогаш е важно да бидеш еден чекор напред и тој аргумент да го искористиш кога си фатен во стапица. И, навистина Македонија беше во тесно. Но, зошто македонските играчи игнорантски се однесуваа кон проблемот, кој постојано беше во преден план, а тоа е специјалните претставници на генералниот секретар на ООН во разговорите меѓу Грција и Македонија да излегуваат надвор од пропишаната рамка?

Одговорот уште долго време ќе се чува во некој сеф и ќе биде забранет за дискусија.

Тоа прашање премолчно беше дистанцирано од страна на одредени македонски политичари, кои во овие 18 години од воведувањето на плуралната демократија зедаа активно учество во спорот со Грција и во креирањето на македонската дипломатија.

ЗА ВАЖНИТЕ ТЕМИ

Дали треба да биде забранета и дискусијата околу прашањето на имотите на протераните и прогонети Македонци од Егејскиот дел на Македонија, кои во 1948 година доживеаја национална политичка голгота?

Енигмата мора да се реши, па макар и да му умре козата на комшијата. Што сака премиерот Никола Груевски да постигне со отворената покана до Караманлис?

Мал исечокор во однос на прашањето или Пирова победа во непопустливиот став на грчката официјална политика?!

"Почитуван Господине Караманлис!

Ви пишувам за две исклучително важни теми, чие решавање, убеден сум, ќе исправи многу историски неправди, неправди кои се чувствуваат и денес, и ќе го подобри животот на многу луѓе, а секако позитивно ќе влијае на подобрувањето на односите меѓу Република Македонија и Република Грција.

Имено, кон крајот на четириесеттите години, за време на Граѓанската војна во Грција, неколку стотини илјади граѓани и цели семејства, во виорот на војната, во својство на бегалци ги напуштија своите домови, имоти и државата Грција, во која беа родени. Огромен

број од овие луѓе, најголем дел од нив етнички Македонци родени во Грција, дојдоа да живеат во тогашна СФРЈ, поточно во делот на денешна Република Македонија, и останаа тука засекогаш, на што веројатно влијаело и тоа што говореле ист јазик и чувствуваа припадност на ист народ, македонскиот. Еден дел од нив се раселија во други европски држави, како и во Америка, Австралија и Русија, но и оние кои се раселија, исто така, се најголем дел етнички Македонци, говорат ист јазик со нас, чувствуваат припадност на иста нација, македонската, а поголем дел од нив имаат и двојно државјанство, македонско, и на земјата во која живеат", истакнува Груевски во своето писмо до колегата од Грција, кој можеби и не очекуваше дека македонскиот премиер ќе се дрзне да го отвори т.н. "егејско прашање".

Во контекст на ова треба да се потенцира дека некои политичари, а уште повеќе и домашни новинари, Македонците од Егејскиот дел на Македонија, во своите официјални извештаи, анализи ги третираат како "егејци". Тоа е недозволиво и крајно погрешно, дел од Македонците, поточно националниот идентитет да се третира на рамниште на уличарски или разговорен речник. Уште повеќе се греша што Македонците, кои биле протерани од Грција, повторно се идентификуваат како деца бегалци. Тоа не се бегалци, туку се протерани или прогонети Македонци, а дури потоа се деца. Значи, треба да се разликува македонскиот национален идентитет од уличарскиот жаргон, а уште повеќе терминот протерани или прогонети е соодветна термиолошка идентификација на нивниот проблем.

ТРОЈНО ДИСКРИМИНИРАНИ

Проблемот го идентификува и македонскиот премиер:

"За жал, децении потоа, по нивното напуштање на родните места и живеалишта, дури и откако заврши војната, нив им беше оневозможено, односно забрането да се вратат во своите родни места, во своите родни куќи и на своите

Можно е писмото на премиерот Груевски до премиерот Караманлис да е напишано во Стејт департаментот на САД, пишува грчкиот весник "Елевтерос Типос".

"Тоа е мислењето во дипломатските кругови", тврди весникот.

"Следен чекор, по барањето за признавање на македонското малцинство во Грција, ќе биде протест на границата на кој ќе учествуваат 'славномакедонци', избегани по Граѓанската војна, како и барања за враќање на нивните имоти и тоа преку европскиот суд. 'Според дипломатски извори', писмото на Груевски е дел од организиран план за демонстрирање на 'македонизам'. Развојот на случувањата го налага второто грчко вето во декември годинава, кога ЕУ треба да одлучува за преговори за присоединување на Македонија во ЕУ", коментира весникот.

"Крајниот национализам сее ветрови и жнее бури", изјави грчката министерка за надворешни работи, Бакојани, коментирајќи го писмото на македонскиот премиер, објавува "Навтемборики".

имоти. Тоа не им беше дозволено ниту нив, ниту на нивните наследници. Колку што знам, некаде на почетокот на осумдесеттите години, во Грција се донесоа неколку закони со кои на некој начин им се одземаа нивните имоти, и ќе се согласите дека таквите закони не се во согласност со стандардите на Европска унија, на НАТО и на меѓународните стандарди за човекови права и за гарантирање на сопственоста. Денес овие граѓани, сега веќе државјани на

Република Македонија, а родени во Грција, се тројно дискриминирани. Прво, не можат да си ги добијат имотите; второ, имаат сериозни тешкотии за влегување во Грција; и трето, доколку некој од нив сака, не може како и секој друг човек кој се родил и израснал во Грција, согласно грчките закони да има право на двојно државјанство, едно македонско и едно грчко, во услови кога Грција го дозволува правото на двојно државјанство. Имајќи предвид дека во децениите кои се зад нас во двете држави се развиваше демократијата, а Вашата држава стана и членка на ЕУ и на НАТО, институции каде особено се внимава на човековите права и на стандардите за гаранција на приватната сопственост, очекувам дека Вие, како премиер, ќе преземете мерки за исправање на оваа неправда за огромен број луѓе со тешка судбина и животен пат", се наведува во писмото.

Премиерот Груевски нагласува дека во Република Македонија овие граѓани се организирани во повеќе граѓански здруженија и во неколку средби со нив, тие побарале да ургира до колегата од Грција, бидејќи тие се чувствуваат дискриминирани.

"Втората тема за која сакам да Ве замолам, а верувам дека Вие со задоволство ќе се ангажирате да помогнете, е признавањето на македонското малцинство во Република Грција, и овозможувањето на основните права, во согласност со меѓународните стандарди за образование на мајчин јазик (македонски), негување на културните традиции и обичаи преку различни форми на организирање, употреба на македонскиот јазик во локалните институции во местата во Грција каде тие живеат во позначаен број, и други можности кои секоја демократска држава ги овозможува на сопствените граѓани кои се од етничка заедница различна од доминантната", се нагласува во обраќањето на Груевски.

ДА ЈА ПРОМЕНИМЕ ИСТОРИЈАТА

"Верувам дека Вие со добра волја ќе ги разгледате овие прашања, и се надевам дека во разумен период ќе предложите решение за овие горливи проблеми. Јас и институциите во Република Македонија Ви стоиме на располагање за секаков вид комуникација по ова прашање, дополнителни информации, а можно е и средба на експертски групи од двете држави, кои верувам во еден краток неколкумесечен период ќе ги утврдат сите факти и детали, со кои ќе ги надминеме овие проблеми, кои сигурно ќе влијаат на одржувањето на добрососедските односи.

Сите знаеме дека за решавањето на овие проблеми, пред сè, е потребна политичка волја, за која јас верувам дека Вие како демократска држава и зем-

ја-членка на Европската унија и НАТО ќе ја имате. Всушност, во денешно време, кога се работи за човековите стандарди, гаранцијата на приватната сопственост и малцинските права, не се работи за тоа дали сакаме или не сакаме да ги решиме, туку потребно е стриктно придржување до меѓународните стандарди.

Господине Премиер, јас и Вие не можеме да ги промениме историјата и минатото, но со добра волја можеме да исправиме многу неправди од минатото, а секако дека можеме да влијаеме и на креирањето на многу подобра иднина за нашите граѓани, доколку реално и непристрасно им приоѓаме на реалните проблеми.

Со надеж на Ваш скорешен позитивен одговор", се вели во писмото на македонскиот премиер упатено до грчкиот колега Караманлис.

ГОЛЕМО ВНИМАНИЕ

Според електронското издание на грчкиот весник "Навтемборики" Скопје и официјално го постави прашањето за малцинствата. На провокативното писмо на македонскиот премиер Никола Груевски, неговиот грчки колега Костас Караманлис набрзо ќе одговори.

Портпаролот на грчката Влада, Теодорос Русопулос, изјави дека македонскиот премиер одново ги повторува "своите познати неприфатливи тврдења за непостоечки малцинства".

Грција на ниту еден начин нема да учествува во каков и да е обид за преместување на преговорите од нивниот основен предмет, а кој е наоѓање на заемно прифатливо решение на спорот со името, се вели во текстот на весникот во кој е цитиран и портпаролот Русопулос.

Гласноговорникот на грчката Влада додал дека премиерот на Грција ќе испрати одговор на писмото на Груевски.

Грчкиот весник "Та Неа" ја коментира IV средба на протераните Македонци од Егејскиот дел на Македонија.

"Скопје има намера да организира светска средба на децата бегалци од Егејска Македонија во Флорина (Лерин), а идејата е четвртата по ред средба да се одржи овој викенд".

Весникот нагласува дека Атина ќе молчи за ова прашање.

"На тајна средба, пред околу еден месец, кога беа потврдени намерите на Скопје, беше одлучено дека грчката страна ќе му посвети мало внимание. Причините за одлуката на Атина се две. Првата е ситуацијата во Северна Грција, каде може да бидат предизвикани инциденти, а втората е целосно политичка. Од грчкото Министерство за надворешни работи се со став дека колку што поголемо значење ѝ се дава на средбата, толку повеќе ќе ѝ биде направена реклама. Барањата на Скопје се да се признае постоењето на ма-

СЕГА Е НА ПОТЕГ КАРАМАНЛИС

кедонско малцинство во Грција и потоа да им бидат вратени имотите. Од Министерството за надворешни работи информираат дека станува збор за деца на бегалци по Граѓанската војна, со потекло од 'грчка' Македонија, кои нашле прибежиште во тогашната југословенска република Македонија и станале Југословени, а потоа 'Македонци' и се распрснале по други држави во светот, како Канада и Австралија", пишува во коментарот на "Та Неа".

Според грчкиот весник, Владата на Груевски потрошила големи суми за да може "егејските Македонци" да дојдат во Флорина (Лерин). Нивна цел е, коментира весникот, прашањето за малцинството да биде вклучено во преговорите за спорот за името.

Вклучувањето на прашањето на протераните Македонци од Егејскиот дел на Македонија во спорот со Грција и не претставува некоја новина, освен што во ова време и во овој простор, премиерот Никола Груевски, ја искористи својата политичка позиција за да профитира. Сакале да признаеме или не, тој е првиот македонски политичар кој јавно се декларира дека го покрепува ова прашање, иако и досега имало политичари, кои сакале да профитираат од нивната положба. Но, поради склопот на околностите таквите работи спласнувале. Затоа, проблемот со името, како и проблемот со враќањето на имотите на протераните Македонци од Егејскиот дел на Македонија, се нераскинлив дел од севкупната политичка ситуација која, пред сè, зависи од политичкото опкружување.